VEDELGG

Forskjellen mellom Arendal kommunes Seriøsitetsbestemmelser og de Omforente seriøsitetsbestemmelser

De nye omforente bestemmelsene fra juli 2026 er betydelig mer detaljerte enn Arendal kommunes gjeldende bestemmelser. Flere krav er skjerpet, oppdatert til nytt regelverk og gitt tydeligere sanksjonsmuligheter. Samtidig mangler de Omforente seriøsitetsbestemmelser Arendal kommunes bestemmelse om kjønnsdelte fasiliteter *[Ved større bygge- og anleggsprosjekter skal det også stilles krav til at entreprenøren må legge til rette for kjønnsdelte garderobe- og toalettfasiliteter]*.

Under følger en sammenligning av Arendal kommunes Seriøsitetsbestemmelser og de Omforente seriøsitetsbestemmelser

1. HMS-kort

Arendal kommune

- Krav om gyldig HMS-kort for alle arbeidstakere.
- Arbeidstakere uten HMS-kort skal bortvises fra byggeplassen.
- Kravet skal videreføres til underleverandører.

Omforente bestemmelser 2026

- Inneholder de samme kravene.

Vurdering Det er ingen vesentlige innholdsmessige forskjeller mellom bestemmelsene.

2. Leverandørregister (StartBANK)

Arendal kommune

- Ingen bestemmelse om leverandørregister.

Omforente bestemmelser 2026

- Innfører krav om registrering i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister.
- Krever at leverandørregisteret kan innhente skatte- og avgiftsinformasjon gjennom hele kontraktsperioden.

Vurdering Dette er et nytt krav som styrker kontrollen av leverandører og underleverandører.

3. Krav om faglærte håndverkere

Arendal kommune

- Minst 50 prosent av arbeidede timer skal utføres av faglærte.
- Kravet omfatter bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget.
- Dokumentasjon skal fremlegges gjennom bemanningsplaner og rapportering.

Omforente bestemmelser 2026

- Opprettholder kravet om minimum 50 prosent faglærte timer.
- Oppdaterer henvisninger til nytt opplæringsregelverk.
- Stiller tydeligere krav til dokumentasjon ved oppstart og kontraktsavslutning.
- Tydeliggjør reaksjoner ved mislighold.

Vurdering Selve kravet er i hovedsak uendret, men kontroll- og dokumentasjonskravene er styrket.

4. Lærlinger

Arendal kommune

- Krav om tilknytning til lærlingordning.
- Minst 10 prosent av arbeidede timer skal utføres av lærlinger.
- Kravet omfatter bygg- og anleggsteknikk og anleggsgartnerfaget.
- Timene kan delvis utføres av praksiskandidater.

Omforente bestemmelser 2026

- Opprettholder kravet om minst 10 prosent lærlingetimer.
- Innfører krav om at minst én person som deltar i kontraktsarbeidet skal være lærling.
- Utvider kravet til også å omfatte elektro- og datateknologifag.
- Presiserer hvordan lærlingkravet skal beregnes og dokumenteres.
- Tilpasses nytt anskaffelsesregelverk.

Vurdering Dette er en av de viktigste endringene. Kravene er skjerpet gjennom krav om minst én lærling i prosjektet og ved at flere fagområder omfattes.

5. Rapporteringsplikt for utenlandske leverandører

Arendal kommune

- Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker.

Omforente bestemmelser 2026

- Rapporteringsplikt til Oppdrags- og arbeidsforholdsregisteret (OAR) gjennom Skatteetaten.

Vurdering Bestemmelsen er oppdatert i tråd med dagens rapporteringsordninger, men innebærer ikke nødvendigvis strengere krav.

6. Internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Arendal kommune

- Krav om internkontrollsystem.
- Krav om etterlevelse av SHA-plan.
- Språkkrav for kommunikasjon på byggeplassen.
- Krav om at arbeidstakere skal forstå HMS-dokumentasjon.
- Mulighet for stansing og heving ved brudd.
- Lokal anbefaling om kjønnsdelte garderobe- og toalettfasiliteter ved større prosjekter.

Omforente bestemmelser 2026

- Inneholder de samme hovedkravene.
- Innfører rett til umiddelbar stans ved overhengende fare for liv og helse.
- Tydeliggjør prosedyrene for stansing og heving ved mislighold.

Vurdering Bestemmelsene er i hovedsak like, men den nasjonale modellen gir byggherren tydeligere muligheter til å gripe inn ved alvorlige sikkerhetsforhold.

7. Lønns- og arbeidsvilkår

Arendal kommune

- Krav om lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med allmenngjorte tariffavtaler og gjeldende regelverk.
- Dokumentasjonskrav.
- Tilbakeholdsrett ved avdekkede brudd.

Omforente bestemmelser 2026

- Viderefører de samme grunnleggende kravene.
- Mer detaljerte bestemmelser om dokumentasjon og oppfølging.
- Utvidede muligheter for tilbakehold, avkortning og heving ved manglende etterlevelse.

Vurdering Kontroll- og sanksjonsregimet er betydelig tydeligere i de omforente bestemmelsene.

8. Bruk av underleverandører og innleid arbeidskraft

Arendal kommune

- Maksimalt to ledd underleverandører.
- Krav om skatteattest.
- Skriftlig begrunnelse ved bruk av enkeltpersonforetak.
- Varsling ved bruk av bemanningsselskaper.

Omforente bestemmelser 2026

- Opprettholder grensen på to ledd.
- Inneholder oppdaterte regler om innleie fra bemanningsforetak.
- Henviser til gjeldende innleieregler og regionale begrensninger.
- Har mer detaljerte krav knyttet til skatteopplysninger og kontroll.

Vurdering Bestemmelsen er modernisert og gir bedre regulering av innleid arbeidskraft.

9. Krav om betaling til bank

Arendal kommune

- Krav om at lønn og godtgjørelse skal utbetales til bankkonto.

Omforente bestemmelser 2026

- Utvider kravet til betaling via bank eller annet godkjent betalingsforetak.
- Pålegger dokumentasjonsplikt.
- Innfører sanksjoner ved manglende etterlevelse.

Vurdering Gir vesentlig bedre muligheter for kontroll av lønnsutbetalinger.

10. Obligatorisk tjenestepensjon (OTP)

Arendal kommune

- Krever at virksomheten har OTP-avtale før kontrakt inngås.

Omforente bestemmelser 2026

- Egen omfattende bestemmelse om OTP.
- Krav til dokumentasjon av at arbeidstakere er innmeldt i ordningen.
- Mulighet for kontroll, tilbakehold og heving ved brudd.

Vurdering Den nasjonale modellen gir betydelig sterkere oppfølging og kontroll av pensjonsforpliktelsene.

11. Mislighold og betydning for senere konkurranser

Arendal kommune

- Kontraktsbrudd kan registreres og få betydning i fremtidige konkurranser.

Omforente bestemmelser 2026

- Samme bestemmelse videreføres.

Vurdering Ingen vesentlige forskjeller.

12. Revisjon

Arendal kommune

- Byggherren kan gjennomføre revisjon hos entreprenør og underleverandører.

Omforente bestemmelser 2026

- Samme revisjonsadgang videreføres.

Vurdering Ingen vesentlige forskjeller.

Nye elementer i de omforente bestemmelsene som ikke finnes i Arendal kommunes bestemmelser

1. Krav om registrering i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister.
2. Krav om minst én lærling i prosjektet.
3. Utvidelse av lærlingkravet til også å omfatte elektro- og datateknologifag.
4. Mer detaljerte regler om innleie fra bemanningsforetak.
5. Mer omfattende kontroll- og sanksjonsbestemmelser knyttet til:
    - lønns- og arbeidsvilkår,
    - betaling til bank,
    - OTP,
    - lærlingkrav.
6. Oppdatering til nytt lov- og forskriftsverk.

Konklusjon

Arendal kommunes seriøsitetsbestemmelser bygger på mange av de samme prinsippene som de omforente seriøsitetsbestemmelsene, men de nasjonale bestemmelsene fra juli 2026 er mer oppdaterte og gir byggherren sterkere verktøy for kontroll, dokumentasjon og sanksjonering. De største materielle endringene gjelder krav til leverandørregister, lærlinger, OTP, innleie av arbeidskraft og oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår. Disse endringene vil samlet sett styrke arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping i kommunens bygge- og anleggsprosjekter.